

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2018ko irailaren 24an egindako bilkuran, honako erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikoaren 19.1.a) artikulua aitortzen dion legegintza-ekimena erabiliz, Nafarroako Gobernuak, 2018ko irailaren 19an hartutako Erabakiaren bidez, Nafarroako Kultur Eskubideei buruzko Foru Lege proiektua igorri dio Nafarroako Parlamentuari.

Hori horrela, Legebiltzarreko Erregelamenduko 127. artikuluan ezarritakoarekin bat, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, hona ERABAKIA:

1. Xedatzea Nafarroako Kultur Eskubideei buruzko Foru Lege proiektua prozedura arruntari jarraituz izapidetu dadila.

2. Kultura, Kirol eta Gazteria Batzordeari ematea proiektu horretaz irizpena emateko ahalmena.

3. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

Proiektua argitaratzen denetik hilabete bateko epea irekiko da, **2018ko urriaren 23ko eguerdiko hamabietan** bukatuko dena. Epe horretan, Erregelamenduko 128. artikuluan ezarritakoarekin bat, talde parlamentarioek, foru parlamentarien elkarteek eta foru parlamentariak zuzenketak aurkezten ahalko dizkiote proiektuari.

Iruñean, 2018ko irailaren 24an

Lehendakaria:

Ainhoa

Aznárez

Igarza

Nafarroako Kultur Eskubideei buruzko Foru Lege proiektua

ATARIKOA

I

Nazio Batuen Batzar Nagusiak 1948ko abenduaren 10ean onartutako Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalaren 27. artikuluan ezarrita dagoenez, pertsona orok du eskubidea erkidegoaren kultur bizitzan libreki parte hartzeko, arteez gozatzeko, aurrerapen zientifikoan eta horrek dakartzan onuretan parte hartzeko, bai eta, azkenik, norberak egindako lan zientifiko, literario edo artistikoak direla-eta dagozkion interes moralak babestuta izatekoa. Ondoren, Ekonomia, Gizarte eta Kultur Eskubideetarako Nazioarteko 1966ko Itunaren 15. artikuluan ezarri zen itunaren sinatzaile diren estatuak eskubide horiek aitortzen dizkietela pertsona orori, eta, horrekin batera, estatuen konpromisoa, eskubide horiek ziurtatzeko behar diren neurriak hartzeko.

Nazioarteko zenbait testu eta agiritan ere aipatzen da gai hau. Hauek dira nabarmenenak: Kultur Aniztasunari buruzko Adierazpen Unibertsala, UNESCOren Konferentzia Nagusiak 2001eko azaroaren 2an onartua; aipatutako Nazioarteko Itunaren 15.1 a) artikuluari buruzko 21. Ohar Orokorra (pertsona orok eskubidea du kultur bizitzan parte hartzeko), Ekonomia, Gizarte eta Kultur Eskubideen Batzordeak 2009an egindakoa; kultur eskubideen alorreko errelatore bereziak egindako aldizkako txosten sektorialak, 2010etik aurrerakoak; edo, arauen mailan, UNESCOren Konbentzioa, kultur aniztasuna babestu eta sustatzeari buruzkoa, Parisen 2005eko urriaren 20an egindakoa, Espainiako Erresumak 2006ko abenduaren 18an berretsi zuena.

Iturri horiei guztiei gehitzen ahal zaizkie Europako Kontseiluaren Batzar Parlamentarioan kultur bizitzan parte hartzeko eskubideari buruz izandako ekimenak eta lanak, bai eta gai zehatzei buruzko beste batzuk ere, hala nola kultur ondare material eta immaterialaren babesari buruzkoak. Denen artean, berez garrantzi nahikoa duen esparru kontzeptuala osatzen dute, dudarik gabe, baina, estatuen barneko erabilerari begira zehaztapen handiagoa behar da arauen mailan, haietako batzuek ez baitute indar juridiko loteslerik.

II

Espainiako 1978ko Konstituzioaren 44.1 artikulua ezartzen du botere publikoek kultura eskura izatea sustatu eta zainduko dutela, eta pertsona guztiek dutela kulturarako eskubidea. Begi bistakoa da legegileak zehaztu behar duela eskubide horren edukia, eta estatuko ordenamenduan nahiz Nafarroako Foru Komunitatekoan emandako xedapen sektorial batzuk lagungarriak dira kulturaren arlo jakin batzuetan hura zedarrizteko, ondare material eta immaterialaren kasuan, edo museo, artxibo eta liburutegiei dagokienez, esate baterako.

Komeni da, halere, kultur eskubideen antolaketa juridikoa egitea, eskubide horiek gauzatzen diren sektoreei ezinbesteko arreta emateaz harago joan, eta eskubideen beraien esparru orokor, argi eta zehatza ezar dezan, arestian aipatutako nazioarteko testuetan oso argi jaso diren ideia nagusiak ardatz harturik. Esan nahi baita, izaera unibertsalarekin aitortzen zaizkiola pertsona orori bai bere kultur aniztasuna bai askatasuna bere kultur identitatea aukeratzeko eta kultur bizitzan parte hartu edo ez, eta nola parte hartu, erabakitzeko. Izan ere, unibertsaltasuna, aniztasuna eta askatasuna dira kultur eskubideen bizkar-hezurra osatzen duten balioak, eta ez da harriztekoa hala izatea, eskubide guztiek, zein diren ere eransten dizkiegun adjektiboak, pertsonen duintasunarekin lotura estua dutela onartzen badugu. Horregatik, adibidez, kultur aniztasuna ezin da erabili giza eskubideen errespetuarekin bateraezinak diren jardunbideak edo adierazpenak justifikatzeko, halakoak izateagatik pertsonen duintasunaren kontrakoak baitira.

Kultur eskubideak beren horretan eskubideak direnez, botere publikoek horiekiko dituzten betebeharrak gainerako eskubideekiko dituzten berberak dira: errespetatu, babestu, eta haien egiazko erabilera erraztu eta sustatzea. Horretarako, nahitaezkoa da eskubideen edukia zehaztea, eta sozietate demokratiko batean lan hori gehienbat herritarren ordezkariak dagokie –parlamentuei, alegia–, ukatu gabe epaileek eta auzitegiek ere, beren eginkizun juridikozionala betez, zehaztapenak edo interpretazioak eranstea beharrezkoa denean.

III

Horiek dira Nafarroako Kultur Eskubideei buruzko Foru Lege honen abiapuntuak; Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko abuztuaren 10eko 13/1982 Lege Organikoaren 44.8 artikuluan xedatutakoan babesten da eskumenei dagokienez, eta haren xedea da Nafarroako Foru Komunitateko herritarren kultur eskubideak bermatu eta sustatzea, honakoak defendatuko dituzten kultur politikak bultzatuz: kulturaren balioa, denon ondasuna den aldetik, eta kulturarako irispidea izateko eta kultur bizitzan parte hartzeko eskubideak, gizarte berdinzaleagoa eta demokratikoagoa eraikitzeko zutabeak diren aldetik.

Nafarroa identitate aberatsa eta askotarikoa duen erkidegoa da, bere-bereak diren gobernantza ereduetan errotutako historia duena, eta horregatik, kulturak hainbat zeregin betetzen ditu bertan: kidetasunaren sentimendua sortzen du, pentsamolde kritikoa laguntzen, jasangarritasuna hobetzen, erkidegoko lurralde egituren osaketan eragiten eta, oro har, gizartearen elementu integratzailea, eraldatzailea eta dinamizatzailea da, enplegua sortzeko eta garapen ekonomikorako eragile garrantzitsua izateaz gain.

Horrenbestez, foru lege hau aurrerapausoa bat da, kulturarako eskubidetik kultur eskubideetara pasatzea, alegia, eta lagungarria izanen da eskubide horiek, giza eskubidetzat hartuz, benetan erabil daitezten, eta kulturarako nahiz sorkuntza artistikorako irispidea izateko eta kultur bizitzan parte hartzeko aukera unibertsalak izan daitezten; orobat, sormen-gaitasunerako pizgarri izanen da, eta arte adierazpenetarako babes, eta kultur arloan lan egiten dutenen eta kultur eta sorkuntza industrietako ekintzaileen zereginari babesa eta aitortza emanen dizkio.

IV

Foru lege honek honako egitura du: sei titulu, xedapen gehigarri bat, xedapen iragankor bat, xedapen indargabetzaile bat eta hiru azken xedapen.

I. tituluaren edukia xedapen orokorrak dira, eta bertan foru legearen xedea, oinarrian dauden printzipioak eta aplikazio esparrua jasotzen dira. Era berean, kultur eskubideak zein diren adierazten du titulu horrek, eta horiek osotara eta libreki erabiltzea bermatzeko agintzen die Nafarroako Foru Komunitateko botere publikoei.

II. tituluaren edukia irispidea izateko eta kultur bizitzan parte hartzeko eskubidea arautzen da. Administrazio Publikoek begiratu beharko dute eskubide horiek betetzen direla, eta egiazko berdintasuneko araubidean gauzatzeko behar diren baldintzak jarri eta neurriak hartuko dituzte, pertsona eta talde ahulagoen eta desgaitasuna dutenen inklusioa eta gizonen eta emakumeen arteko berdintasuna bermatuta egoteko.

Kulturarako irispidearen arloan, aurreikusten dira, batetik, irispide fisikoa, kultur zentro, museo, artxibo, liburutegi, antzoki, auditorio eta kultur ondarea osatzen duten ondasunetara sartzea, eta, bestetik, irispide birtuala, alegia informazioaren teknologien eta kultur bitartekaritzan bidez gauzatzen dena.

Berariaz arautzen dira zenbait gai: Nafarroako Kultur Ondarearen parte diren ondasunetarako sarbidea, horien bisita publikoa baimentzeko betebeharra, Nafarroako Kultur Ondareari buruzko azaroaren 22ko 14/2005 Foru Legean adierazitakoa, erregulatuko duen araubidea zehazten baita; ondare immaterialerako irispidea eta haren sustapena; dokumentu-ondarerako, museo eta bilduma museografiko iraunkorretarako irispidea, eta, azkenik, liburu eta liburutegietarako irispidea.

Zinemaren eta ikus-entzunezkoen arloari dagokionez, nabarmentzekoa da kultur arloko eskumena duen departamentuaren mendeko Nafarroako Zinematekaren eginkizunen arautzea.

II. tituluaren daude, halaber, arte eszenikoei, musikari, kultur eta sorkuntza ekosistemari eta kultur ekipamenduei dagozkien xedapenak.

Azkenik, aitortzen da pertsona orok, banaka nahiz taldean, eskubidea duela kultur bizitzan eta kultur arloko politika publikoekin lotutako erabakiak hartzeko prozesu garrantzitsuetan parte hartzeko, gardentasunaren, informazio publikorako irispidearen eta gobernu irekiaren gaineko araudiaren esparruan, partaidetzarako bestelako tresnek aurreikusten dituzten beste arau batzuetan xedatutakoa ukatu gabe.

III. tituluaren arte eta literatur sorkuntzari eta ikerketa zientifikoari buruzkoa da. Alde batetik, I. kapituluak sortzeko eta ikertzeko askatasunari heltzen dio, eta II. kapituluak, berriz, Administrazio Publikoek esparru horietan egin beharreko sustapen eta zabalkundeari.

IV. tituluak Administrazio Publikoek kultur arloan duten erantzukizuna arautzen du, eta ezartzen haien jarduna jarduera publikoaren gardentasunaren gaineko araudiaren esparruan bete behar dela.

Kultur sektoreetan aritzen direnen profesionalizazioa bermatzeko xedeaz, berriz, kultur arloko eskumena duen departamentuak bete beharreko jarduketak ezartzen dira.

Foru Komunitateko Administrazioari dagokionez, kultur arloko eskumena duen departamentuak gai hauen gaineko eskumenak esleituak dauzka: kultur ondarea babestu eta handitzea; herritarrek kulturarako irispidea izatea; arte sorkuntza eta zabalkundea bultzatu eta sustatzea; foru lege honetan aitortutako eskubideak eraginkorrak direla eta legea betetzen dela begiratzea, Nafarroako Gobernuari dagozkion eskumenak eta Foru Komunitateko Administrazioari dagozkion departamentuekiko koordinazioa ukatu gabe.

Horretarako, kultur arloko eskumena duen departamentuak garatu beharko dituen jarduketak, neurriak eta programak ezartzen dira, hain zuzen foru legearen xedeak eta helburuak betetzeko eta jasotzen dituen eskubideak eta printzipioak egiaz aitortu eta erabiltzeko behar direnak .

Udalerrien kasuan, kulturaren eta kultur ekipamenduen sustapena eginen dute, toki araubideko oinarritzko legeriari jarraikiz berezko eskumena duten heinean, betiere Estatuko eta autonomia erkidegoetako legeriaren baldintzetan; horrez gain, foru legeak haien kultur ondarearen zabalkundea egin eta hari balioa emateko eginkizuna esleitzen die, ukatu gabe arlo horretako eskumena duen departamentu eskudunarekin lankidetzan aritzea, hura babestu, areagotu eta jakitera emateko xedez.

Bereziki, udalerrriak kultur ondare immaterialaren zabalkundeaz eta sustapenaz arduratuko dira, eta ahaleginduko Nafarroako herri kulturen eta kultura tradizionalen agerpenak testuinguru historiko, kultural eta lurraldekoan kokatzen.

Udalerriek, bakarrik edo udalez gaindiko entitateen bidez, beren eskumenak betez sustatuko dituzten kultur zerbitzuetako batzuk ere jasotzen dira.

V. tituluaren Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseilua jasotzen da, Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioak kultur arloan duen kontsulta eta aholkuetarako organoa izateko. Halaber, haren eginkizunak aipatzen dira eta osaketa ezartzen, erregelamenduz garatuko dena, antolaketa eta funtzionamenduarekin batera.

Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseilua Nafarroako Kulturaren Kontseiluaren oinordekoa denez, foru lege honen xedapen indargabetzaile bakarrak xedatzen du bereziki indargabetuko dela Nafarroako Kultur Ondareari buruzko azaroaren 22ko 14/2005 Foru Legearen 10. artikulua, kontseilua legez ezarri zuena; xedapen iragankor bakarrean, berriz, ezartzen da Nafarroako Kulturaren Kontseiluaz antolamendu juridikoan egiten diren aipamenak aurrerantzean Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseiluaz eginak direla ulertuko dela, eta foru lege honek indarra hartzen duenean Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseiluko kideak Nafarroako Kulturaren Kontseiluko gaur egungo kideak izanen direla.

Nafarroako Kulturaren Kontseiluaren osaketa, antolaketa eta jardunbidea arautzen dituen araudi indardunean ezarritakoarekin bat gaur egungo kideen agintaldia amaitu ondoren, Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseiluko kideak izendatuko dira foru lege honetan xedatutakoari jarraikiz.

VI. tituluaren finantza eta zerga xedapenei buruzkoa da, eta gai hauek aurreikusten ditu: kulturaren finantzaketa publikoa; kultur arloko eskumena duen departamentuak diru-laguntzak eta laguntzak ezartzea; kultur mezenasgoaren zabalkundea; eta kultur ekintzaitzarako funtsak sortzea eta krediturako irispidea, Foru Komunitateko Administrazioak beste departamentu batzuekin edo beste entitate batzuekin elkarlanean egiteko aukerarekin.

Foru legeak Foru Komunitateko zerga arloko legeriara igortzen du kultur eskubideen arloan aplikatzekoak diren zerga onuren gaia, eta espreski aipatzen ditu kultur mezenasgoari, babesletzari eta zinema ekoizpenei eta ikus-entzunezko serieei dagozkienak.

Xedapen gehigarri bakarrean ezartzen denez, kultur arloko eskumena duen departamentuak zerbitzuetunak onetsi beharko ditu, foru lege honek indarra hartzen duenetik hasita urtebeteko epean, eta bertan zehaztu zein diren bere eskumen esparruetako prestazioak.

Xedapen iragankor bakarraren xedea, arestian esan bezala, Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseilua Nafarroako Kulturaren Kontseiluaren oinorde egitea da.

Xedapen indargabetzaile bakarrak foru lege honen aurkako maila bereko edo beheagoko xedapen guztiak indargabetzen ditu, eta espreski honakoak: Nafarroako Kultur Ondareari buruzko azaroaren 22ko 14/2005 Foru Legearen 10. artikulua, baita haren 28. artikuluko b) eta c) letrak ere, 10. artikuluko 2., 3., 4. eta 5. apartatuek indarra hartzen dutenetik aurrera, foru lege honen hirugarren azken xedapeneko bigarren paragrafoarekin bat.

Azkenik, lehen azken xedapenak Nafarroako Liburutegien Sistema arautzen duen azaroaren 19ko 32/2002 Foru Legea aldatzen du, liburutegi publikoen oinarritzko zerbitzuei dagokienez, bigarren azken xedapenak ahalmena ematen dio Nafarroako Gobernuari foru legea erregelamenduz garatzeko, eta hirugarren azken xedapenak, azkenik, indarra hartzea ezartzen du.

I. TITULUA

Xedapen orokorrak

1. artikulua. Xedea.

1. Foru lege honek kultur eskubideen araubide juridikoa ezartzen du Nafarroako Foru Komunitatean, eta pertsona guztiei bermatzen die eskubide horiek eraginkortasunez erabiltzea, foru legean bertan eta gainerako arau aplikagarrietan xedatutakoari jarraikiz.

2. Foru lege honetan xedatutakoa betetzeko, Nafarroako Administrazio Publikoek koordinatuko dituzte kultur eskubideekin lotuta gauzatzen dituzten jarduketak, bermatu eta sustatuko dute eskubide horien erabilera eta kultur ondasun eta zerbitzuetarako irispidea izatea, eta ziurtatuko dute sortzaileen, kultur eragileen eta herritarren parte-hartzea kultur bizitzan eta kultur arloko politika publikoak diseinatu, garatu eta ebaluatzeko prozesuetan.

2. artikulua. Oinarrizko printzipioak.

Foru lege honi oinarri ematen dioten printzipioak, Nafarroako botere publikoek kulturaren esparruan gauzatzen duten jardunerako irizpideak ere ezarriko dituztenak, honako hauek dira:

a) Pertsona guztiek kulturarako irispidea izatea eta kultur bizitzan libreki parte hartzea erraztuko duten ekintzak sustatu eta betetzea.

b) Kultur aniztasunaren eta norberaren kultur identitatearen hautapen libre errespetatzea, bai eta inklusioa eta kulturen arteko harremanak sustatzea ere.

c) Nafarroako kultur ondare materiala eta immateriala babestea, zaintzea, zabaltzea eta haien balioa nabarmentzea.

d) Adierazpenerako eta sorkuntza artistikorako askatasuna errespetatzea, bai eta ekoizpen eta sormen lanek sortutako eskubide ukaezinen gozamina ere.

3. artikulua. Aplikazio esparrua.

Foru lege hau Nafarroako Foru Komunitatean aplikatuko da.

4. artikulua. Kultur eskubideak.

1. Kultur eskubideen oinarrian balio hauek daude: askatasuna, kultur aniztasuna, genero berdintasuna, diskriminazio eza, pluralismoa, kohesio soziala, eskuragarritasuna eta garapen jasangarria.

2. Foru lege honetan xedatutakoaren ondorioetarako, herritarren kultur eskubideak hauek dira, haiek erabiltzeko modua zein den ere, banaka nahiz taldeka:

a) Norberaren kultur identitatea libreki aukeratzeko eskubidea, kultur erkidego bateko edo batzuetako kide izatekoa, eta hautaketa hori errespetatua izatekoa, kultur aniztasunerako eskubidea babestuta egon dadin.

b) Norberak aukeratutako hizkuntzan iritzi eta adierazpen askatasuna izateko eskubidea, Nafarroako hizkuntza ofizialen gaineko araudian xedatutakoa ukatu gabe.

c) Nafarroako Administrazio Publikoek ematen dituzten kulturarako eta kultur ondasun eta zerbitzuetarako irispena libreki eta parekotasunez izateko eskubidea.

d) Sorkuntza artistiko, zientifiko eta teknikorako eskubidea, eta talentuaren eta sormen gaitasunaren garapenerako, bai eta horien emaitzak zabaltzea eta banatzeko ere.

e) Kultur bizitzan libreki parte hartzeko eskubidea norberak aukeratutako jardueren bidez, norberaren kultur jardunbideak gauzatzeko, sormenez jokatzeko eta sormen jardueretan parte hartzeko.

f) Foru lege honetan aitortzen diren eskubideetan eragina izan dezaketen erabakiak hartzeko prozesu garrantzitsuetan modu aktibo eta informatuan libreki parte hartzeko eskubidea.

g) Nafarroako kultur ondare material eta immaterialerako irispidea libreki eta parekotasunez izateko eskubidea, ondare horren titulartasuna zein den ere, baita haietaz gozatzeko ere, eta norbere erkidegoarekin elkarlanean aritzeko eskubidea ere ondare hori berreskuratu, ikertu, babestu, zaindu, zabaltzea eta sustatzeko eta haien balioa nabarmentzeko zereginetan.

h) Herri kulturak eta kultura tradizionalak ezagutzeko eskubidea.

i) Memoria kulturala eta historikoa berreskuratzeko eskubidea.

j) Foru lege honetan aitortzen diren kultur eskubideak eraginkortasunez erabiltzeko informazio garrantzitsua jasotzeko eskubidea, bai eta kultur arloko informazioa eskatzeko ere, gardentasunaren eta informazio publikorako irispidearen gaineko araudian ezarritako baldintzetan.

k) Kultur informazioa sortu eta zabaltzeko eskubidea, sortzaileen eta egileen eskubide ukaezinak errespetatuz betiere.

l) Norbere literatur, arte eta zientzia ekoizpen lanek eragindako egile-eskubide ukaezinak babestuta izateko eta haietaz gozatzeko eskubidea, arloaren gaineko araudiarekin bat.

3. Foru lege honetan aipatzen diren eskubideak bertan eta aplikatzekoak diren gainerako arau eta xedapenetan ezarritakoarekin bat erabiliko dira, Konstituzioak, giza eskubideen eta oinarriko askatasunen babeserako Europako Hitzarmenak eta eskubide eta askatasunei buruzko nazioarteko itun eta akordioek, Estatuak sinatutakoek, ezartzen dituzten mugen barruan.

5. artikulua. Kultur eskubideen bermea eta sustapena.

1. Foru lege honetan eta aplikatzekoak diren gainerako arauetan aurreikusitako baldintzetan, Nafarroako Foru Komunitateko botere publikoek bermatuko dute kultur eskubideak osotara eta libreki erabiltzea egiazko berdintasuneko araubidean, eta horretarako behar diren neurriak hartuko dituzte, izaera positiboa eta sustatzeko helburua dutenak barne.

2. Beharrezkoa denean, legezketasuna berrezartzeko neurriak eta zehapen araubidea aplikatuko dira, kultur ondareari, artxiboei eta agiriei eta museo eta bilduma museografiko iraunkorreiei buruzko foru araudian eta gainerako ordenamendu juridikoan aurreikusitakoak.

II. TITULUA

Kulturarako irispidea izateko eta kultur bizitzan parte hartzeko eskubidea

I. KAPITULUA

Kulturarako irispidea izateko eskubidea

6. artikulua. Kulturarako irispidea.

1. Nafarroako Administrazio Publikoek begiratuko dute kulturarako irispidea eta kultur bizitzan parte hartzea egiazko berdintasunez gauzatzen direla, jatorriak, etniak, erlijioak, ideologiak, sinesteek, generoak, sexu orientazioak, desgaitasunak edo beste edozein ezaugarri pertsonal edo sozialek eragindako diskriminaziorik gabe.

2. Nafarroako Administrazio Publikoek baldintza egokiak sustatuko dituzte pertsonaren eta taldeen askatasuna eta berdintasuna errealak eta egiazkoak izan daitezen kulturarako irispideari eta kultur bizitzan parte hartzeari dagokienez, eta horiek erabatekoak izatea zailtzen edo eragozten duten oztopoak kenduko dituzte. Horretarako, herritarrek kulturarako irispidea izatea eta kultur bizitzan parte hartzea sustatuko dute, eta beharrezkoak diren neurriak hartuko dituzte, positiboak barne, pertsona eta talde ahulen eta desgaitasuna dutenen inklusioa eta emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna ziurtatzeko.

7. artikulua. Kulturarako irispide fisikoa.

1. Nafarroako Administrazio Publikoek bermatu beharko dute, modu progresiboan, kultur zentroetan, museoetan, artxiboetan, liburutegietan, antzokietan, auditorioetan, kultur ondareko ondasunetan eta, oro har, kultur ekipamendu orotan, irispide fisikoa, psikikoa eta sensoriala aurreko artikuluan xedatutakoaren arabera izatea.

2. Nafarroako Administrazio Publikoek behar den informazio eguneratua emanen diete herritarrei arestian aipatutako toki, zentro eta guneetarako irispiderako baldintzei buruz. Informazio horretan agertuko da gutxienez jendearentzat irekita egoteko ordutegia, ordaindu beharreko prezioa, baldin badago, eta eskura dauden zerbitzu osagarriak.

3. Herritarrentzako informazio eta arreta euskarari buruzko araudian eta irisgarritasun unibertsalari buruzkoan xedatutakoarekin bat emanen dira.

8. artikulua. Kulturarako irispide birtuala. Nafarroako Kulturaren Atari Digitala.

1. Nafarroako Administrazio Publikoek lagunduko dute informazio teknologiak erabil daitezen kulturarako irispidea izateko, eta kultur zentroi, museo, artxiboei, liburutegiei, antzokiei, auditorioei, kultur ondareko ondasunei eta, oro har, kultur ekipamendu orori buruz behar den informazio eguneratuaren zabalkundea teknologia horien bidez egin dadin. Horrek bere baitan hartzen du kulturaren ikuspegitik garrantzi berezia duten toki, eraikin edo guneen bisita birtualak, batez ere horietarako sarbide fisikorako muga espezifikoak daudenean.

2. Herritarrentzako informazioa eta arreta 7. artikuluko 3. apartatuan adierazitako baldintzetan egingen da.

3. Kultura arloko eskumena duen departamentuak Nafarroako Kulturaren Atari Digitala sustatuko du, Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioaren titulartasuneko zerbitzu publiko gisa, herritarrek haren bitartez eskura dezaten kultur informazioa eta dokumentazioa, eta Nafarroako kultur esparru digitala garatu eta sendotzen laguntzeko helburuarekin.

4. Nafarroako Kulturaren Atari Digitalak irisgarritasun unibertsalaren irispideak beteko ditu.

5. Ulertzen da artikulu honetan xedatutakoak ez dituela baztertzen gardentasunaren gaineko araudiak aipatzen duen Gobernu Irekiaren Atariaren bidez bideratzen diren zerbitzuak.

9. artikulua. Kultur bitartekaritza.

1. Nafarroako Administrazio Publikoek kultura eta arte bitartekaritzako prozesuak jarriko dituzte eskura, herritarrek arte eta kultur adierazpenen kultur kodeetarako irispidea izaten laguntzeko, eta haiek ezagutu eta ulertzearekin lotzeko, bai eta herritarren eskura jartzeko kultur ekoizpenak behatu eta haietaz gogoeta egitea ahalbidetzen duten baliabideak ere.

2. Kultur eragileek tresnak eta ekintzak sustatuko dituzte lanak eta edukiak beren testuinguruetan ulertzea ahalbidetzeko, eta herritarrek esanahien eraikuntzan parte har dezaten laguntzeko.

II. KAPITULUA

Kultur adierazpenetarako irispidea

10. artikulua. Nafarroako Kultur Ondareko ondasunak.

1. Pertsona orok du eskubidea Nafarroako Kultur Ondarea berdintasunez gozatzeko, ondasunen zainketa eta babes beharrak errespetatuz.

2. Nafarroako Kultur Ondareko ondasunen jabe edo edukitzaile diren pertsonak edo entitateek, horretarako titulua edozein dela ere, betebeharrak dituzte:

a) Interes kulturalaren deklarazioa duten ondasunetan eta ondasun higiezin inbentariatueta jendearen doako bisitarako baimena ematea, hilean lau egunez gutxienez eta lau orduz egunean gutxienez, aurrez adierazitako egun eta orduetan. Interes kulturalako ondasun higigarriak dagokienez, arestian aipatutako betebeharrak horren ordez gordailua egiten ahalko da kultura arloko departamentu eskudunak ikusgai jartzeko erabakitzen duen zentroan, edozein tituluren bidez kasuko eskubideen jabe edo edukitzaile direnek hala eskatuta.

b) Interes kulturalako ondasun higigarriak maileguan uztea Nafarroako Administrazio Publikoek antolatuta edo sustatutako aldi baterako erakusketa publikoetarako.

c) Behar bezalako egiaztagiria duten ikertzaileei baimena ematea Nafarroako Kultur Ondareko Ondasunen Erregistroan inskribatuta dauden ondasunetarako sarbidea izan dezaten, horretarako eskaera arrazoiak egiten ondoren; eskaera horri uko egiten ahalko zaio soilik horretarako arrazoiak daudenean, kultur arloko eskumena duen departamentuak arrazoi horiek egiaztatuta ondoren. Ondasun higigarriak dagokienez, betebeharrak horren ordez, kultur arloko eskumena duen departamentuak adierazitako zentroan uzten ahalko dira, edozein tituluren bidez ondasunaren jabe edo edukitzaile direnek hala eskatuta.

3. a), b) eta c) letretan aipatzen diren mailegu eta gordailuak, gehienez ere, 60 egun naturaletan egiten ahalko dira urtean.

4. 2. apartatuan ezarritako betebeharrak kentzen ahalko du kultura arloko eskumena duen departamentuak, salbuespen gisa, osorik edo hein batean, ofizioz edo interesa duten pertsonak edo entitateek hala eskatuta, behar bezala justifikatutako arrazoiengatik; arrazoi horietako bat izanen da pertsonen segurtasuna bermatzea, edo kultur ondasunaren zainketa.

5. Kultura arloko eskumena duen departamentuak jendearen bisitetarako egutegiak eta ordutegiak onetsiko ditu, eta haien berri emanen du modu egokian. Horretarako, ondasunen jabe edo edukitzaile diren pertsona edo entitateei eskatuko die proposamenak egiteko, departamentuak ezarritako epe eta baldintzetan.

6. Nafarroako Administrazio Publikoek, kultur ondareari eta ondare hori osatzen duten ondasunen balioei zabalkundearen ematearen arloan dituzten eginkizunak betetzeko, informazioa helaraziko diete herritarrei, tokian bertan, ondasun horien kultur esanahiaz eta araudian aurreikusitako babes kategorietako batean sartzeko arrazoiak.

11. artikulua. Ondare immateriala.

1. Pertsona guztiek dute eskubidea Nafarroako ondare immaterialaren parte diren ondasunetarako irispidea izateko eta haien esanahia ezagutzeko, ikerketarako izan edo ez, eta ondasun horiek Nafarroako Ondare Immaterialaren Inbentarioan sartuta egon edo ez. Eskubide horren erabilerak bat etorri beharko du Kultur Ondare Immaterialaren Babeserako UNESCOk egindako Printzipio Etikoekin.

2. Kultur arloko eskumena duen departamentua toki entitateekin, elkarteekin eta artikulu honetan aipatzen diren ondasunen titularrekin elkarlanean arituko da ondasun horien zabalkundearen egiteko, ezagutzera emateko eta haien balioa nabarmentzeko, batez ere Nafarroako Ondare Immaterialaren Inbentarioko dokumentazioaren bidez eta herritarrei eduki horietarako irispidea errazteko neurriak ezarriz.

3. Kultur arloko eskumena duen departamentuak lagunduko du herri kulturak eta kultur tradizionalak, oro har, eta, bereziki, haien molde eta adierazpide guztiak garatzen, sektoreko entitateekin lankidetzan, garapen hori ahalik eta onena izan dadin, eta ahaleginduko da agerian uzten landa munduak eta mundu urbanoak, biak ala biak, kultura horiek sortzen, zaintzen eta adierazten parte-hartzen dutela.

4. Nafarroako herri kulturen eta kultura tradizionalen adierazpenen pizgarri diren eta haien balioa nabarmentzen duten tokiko ekimenak sustatuko dira, berariazko deialdien bidez, eta berariazko programak sortzeko laguntza emanen da.

12. artikulua. Artxiboak eta Dokumentu-ondarea.

1. Pertsona guztiak dute eskubidea Nafarroako Dokumentu-ondarearen parte diren ondasunak kontsultatzeko, ezagutza eta ikerketa helburuak izanik, ondasun horiek Nafarroako Artxiboen Sisteman sartuta egon edo ez.

2. Nafarroako titulartasun pribatuko Dokumentu-ondarerako irispidea bermatzeko, helburua ezagutza edo ikerketa izanik, ondasun horien jabe edo edukitzaile diren pertsonak edo entitateek foru lege honen 10. artikuluko 2. apartatuan adierazitako betebeharrak izanen dituzte, eta, horiek betetzearen ordezt, dokumentuen gordailua egiten ahaliko dute Nafarroako Errege Artxibo Nagusian.

3. Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioak digitalizatu egingen ditu Nafarroako Dokumentu-ondarearen parte diren titulartasun publikoko dokumentuak.

4. Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioak sustatuko du Nafarroako Dokumentu-ondarearen parte diren titulartasun pribatuko dokumentuen digitalizazioa, eta horretarako laguntza emanen, horietarako irispidea errazteko, batez ere Nafarroako Kulturaren Atari Digitalaren bidez. Titulartasun pribatuko dokumentuen digitalizazioa zuzeneko kontsultaren edo gordailuaren ordeztzkoa izanen da, salbu eta interesdunek frogatzen badute dokumentuetara sartu beharra dutela ezagutza edo ikerketa arrazoiengatik; kultura arloko eskumena duen departamentuak egiaztatu beharko ditu arrazoi horiek.

13. artikulua. Museoak eta bilduma museografiko iraunkorrak eta arte plastikoak.

1. Pertsona guztiak dute eskubidea Nafarroako Museoen eta Bilduma Museografiko Iraunkorren Erregistroan inskribatutako museo eta bilduma museografikoetan sarbidea izateko, foru lege honetan ezarritako baldintzetan.

Aurreko paragrafoan xedatutakoa ukatu gabe, aitortu eta Erregistroan inskribatu diren museo eta bildumetan dauden ondasunen jabe edo edukitzaile diren pertsonak edo entitateek foru lege honen 10. artikuluko 2. apartatuan ezarritako betebeharrak bete beharko dituzte.

2. Bisitarako ohiko ordutegiez gain, artikuluko honetan aipatzen diren museo eta bilduma museografiko iraunkorretarako sarbidea doakoa izateaz honakoa ezartzen da:

a) Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioaren titulartasuneko museoetan eta bilduma museografiko iraunkorretan doako bisita egun bat izanen da asteen behin, jende guztiarentzat.

b) Museoei eta bilduma museografiko iraunkorrei Nafarroako Aurrekontu Orokorretako partida izendunen bidez ematen zaizkien diru-laguntzen oinarri arautzaileetan dohainik sartzeko ordutegia ezarriko da, jende guztiarentzat, zentro horiek irekitzeko ordutegiak kontuan hartuta.

c) Jende guztiarentzako doako bisitarako ordutegia irizpide bezala baloratuko da museoei eta bilduma museografiko iraunkorrei jarduteko diru-laguntzak emateko garaian.

3. Kultur arloko eskumena duen departamentua elkarlanean arituko da artikuluko honetan aipatzen diren museoen eta bildumen titularrekin, batez ere bildumen digitalizazioa egiten, bisita birtualen arloan eta beste baliabide tekniko batzuekin egin daitezkeen jarduera guztietan, mota guztietako bisitariek instalazio eta edukietarako irispidea izan dezaten errazteko.

4. Arte plastikoak eta ikusizkoak sustatzeko xedeaz, kultur arloko eskumena duen departamentuak prestakuntza, esperimentazioa eta ikerketa sustatuko ditu haien lengoia guztietan.

14. artikulua. Liburua eta liburutegiak.

1. Pertsona guztiak dute eskubidea Nafarroako liburutegi publikoetako oinarritzko zerbitzuetarako irispidea izateko, Foru Komunitateko liburutegien sistemaren gaineko araudian ezarritako baldintzetan.

2. Kulturarako irispidea izateko eskubidea egiaztatzeko izaten laguntzeko, Nafarroako Gobernuak irakurketa sustatzeko planak egin eta garatuko ditu; aldizka ebaluatu eta eguneratuko dira plan horiek, aurrekontuko zuzkidura egokia esleituko zaie, eta berrikuntza teknologikoetara moldatuko dira.

Irakurketaren sustapenerako planek arreta berezia emanen diete haur eta gazteei, irakurtzeko ohitura sendotzeko, bai eta gizartearen egoera ahulagoan dauden sektoreetan daudenen, desgaitasuna dutenen eta migratzaileen beharrei ere.

3. Kultur arloko eskumena duen departamentuak Nafarroako Ondare Bibliografikoaren parte diren titulartasun publikoko funts bibliografikoak digitalizatuko ditu.

4. Kultur arloko eskumena duen departamentuak Nafarroako Ondare Bibliografikoaren parte diren titulartasun pribatuko funts bibliografikoen digitalizazioa sustatuko du, eta horretarako laguntza emanen, horietarako irispidea errazteko, batez ere Nafarroako Kulturaren Atari Digitalaren bidez. Titulartasun pribatuko funts bibliografikoen digitalizazioa zuzeneko kontsultaren edo gordailuaren ordezkua izanen da, salbu eta interesdunek frogatzen badute dokumentuetara sartu beharra dutela ezagutza edo ikerketa arrazoiengatik; kultura arloko eskumena duen departamentuak egiaztatu beharko ditu arrazoi horiek.

5. Kultur arloko eskumena duen departamentuak agiri irisgarriak izanen ditu, eta, horretarako, desgaitasunaren arloko entitate espezializatuekin arituko da elkarlanean.

15. artikulua. Nafarroako Zinemateka, zinemagintza eta ikus-entzunezkoak.

1. Nafarroako Zinemateka kultur arloko eskumena duen departamentuaren menpe egonen da, eta, bestek beste, eginkizun hauek izanen ditu zinemagintza eta ikus-entzunezko jarduerarekin lotuta:

a) Ondare zinematografikoaren zabalkunde lana, zikloak eta saioak antolatuz edo zinemagintzarekin loturiko bestelako adierazpenen bitartez, irabazi-asmorik gabe betiere; haren edizio lana, zeinahi euskarritan, eta zinemaren kulturaren zabalkunderako egokitzat jotzen diren jarduera guztiak.

b) Nafarroako Foru Komunitatean dagoen ondare zinematografikoa, ikus-entzunezkoa eta zinemagintzari loturiko beste zeinahi elementu babestu, berreskuratu, zaindu, zaharberitu, dokumentatu eta katalogatzea.

c) Euskarri orotako filmen eta ikus-entzunezko lanen artxiboa zaindu eta babestea, bai eta oro har funts zinematografiko guztiak ere, hala bere jabetzakoak, nola jatorria lege-gordailu, borondatezko gordailu, dohaintza, jaraunspen edo legatuetan dutenak.

d) Arlo honetan organo eskudunak ematen dituen diru-laguntza publikoen onuradunek entregatu behar dituzten zinema lanak edo ikus-entzunezkoak zaindu eta babestea, baita horien zabalkunde egitea ere, ezartzen diren baldintzetan.

e) Ikerketak eta azterlanak egitea eta sustatzea, arreta berezia emanez Nafarroako filmografiari.

f) Elkarlanean aritzea autonomia erkidegoetan ezarritako zinematekekin, haien jardueretan, bai eta Zinemateka Nazionaleko, Film Artxiboaren Nazioarteko Federazioaren eta beste batzuen parte direnekin ere.

2. Kultur arloko eskumena duen departamentuak eginkizun hauek izanen ditu ikus-entzunezkoen sektoreari dagokionez:

a) Ikus-entzunezko kultura sustatu eta zabaltzeko planak egin eta garatuko ditu; aldizka ebaluatu eta eguneratuko dira plan horiek, aurrekontu zuzkidura egokia esleituko zaie eta berrikuntza teknologikoetara moldatuko dira.

b) Navarra Film Commission erakundearen bitartez, Nafarroan lan egiteko behar duten informazioa emanen die ikus-entzunezko sektoreko enpresa eta profesionali, naziokoei nahiz nazioartekoei, eta, horrekin batera, aholkularitza integrala lokalizazioak aurkitzeko, ekoizpeneko logistikan eta behar duten beste edozein zerbitzutan.

Era berean, Nafarroako enpresa eta profesionalen nazioartratzea eta kanpoko proiektzioa sustatuko ditu, bai eta beste lurralde batzuekiko aliantzak ere, ikus-entzunezkoen sektoreko beste eragile batzuekin lankidetzan.

c) Ikus-entzunezko sorkuntza, adierazpide guztietan, sustatuko duten planak eta programak bultzatuko ditu, bereziki zinemaren eta ikus-entzunezkoen arloko lengoaiaren eboluzioa dakarten proposamen berritzaileak ikusgai jartzen dituztenak.

d) Ikus-entzunezkoen arloko ikuskera desberdinen zabalkundeari lagunduko dioten jaialdiak edo lehiaketak antolatu edo sustatuko ditu.

16. artikulua. Arte eszenikoak eta musika.

1. Nafarroako Administrazio Publikoek, arte eszenikoen eta musikaren sektoreen arte eta kultur adierazpideen gozamina bermatzeko, eginkizun hauek izanen dituzte beren eskumenen barruan:

a) Arte eszenikoen eta musikaren sektoreek Nafarroako Foru Komunitateko arlo horietako kultur politikak diseinatu eta garatzen parte har dezaten sustatuko dute.

b) Gizartean arte eszenikoek eta musikak prestigioa har dezaten begiratuko dute, berez balio handia duten adierazpide soziokulturalak eta artistikoak diren aldetik, eta sustatuko dute haien praktika, ikusle eta entzuleen prestakuntzari begira duen garrantziari arreta emanez bereziki.

c) Arte eszenikoen eta musikaren sustapenerako programak diseinatuko dituzte, eta arte lengoia garaikide berrien zabalkundearen lagunduko dute.

d) Jaialdiak edo lehiaketak antolatu edo sustatuko dituzte, bai eta unean uneko kultur adierazpideak ere, kultur ikuskera desberdinen zabalkundeari laguntzeko.

e) Arte eszenikoen eta musikaren sorkuntzari eta ekoizpenari laguntzeko bideak ezarriko dituzte, horien artean zuzendaritza artistikoak eskura jartzea eta gune eszenikoak eta baliabideak uztea bertan egoitza duten konpainientzat eta sormen edo ikerketa proiektuak garatzeko Nafarroan egonaldi artistikoak egiten dituztenentzat.

f) Arte eszenikoen garapena bultzatuko dute, lan eta ikuskizun eszenikoak sortzea nahiz horien sustapena eta zabalkundea egitea, eta, horrekin batera, banaketa egokia izan dezaten, sustapen plan berariazkoen bidez.

g) Elkarlanean arituko dira emanaldietarako sareak diseinatzen eta mantentzen, arreta berezia emanez Nafarroako sorkuntza lanei, horrela arte eszenikoen eta musikaren programazioa ziurtatzeko Nafarroako udalerrietan, formatuak eta ikusle motak kontuan hartuz, emanaldietarako guneak bilduko dituen sare egoki eta dibertsifikatu baten bidez.

2. Zehazki, kultura arloko eskumena duen departamentuak eginkizun hauek izanen ditu:

a) Sorkuntzarako, ekoizpenerako, emanaldiak egiteko, banaketarako eta zabalkunderako berariazko laguntza lerroak garatuko ditu, bai eta ikerketarako eta elkarteak sortzeko ere, eta, horretarako, eskaintzaren aniztasuna eta ikusleen eskakizunak eta beharrak bultzatuko ditu.

b) Nafarroako arte eszenikoen eta musikaren sektoreei buruzko informazio iturriak izaten saiatuko da, lehen nahiz bigarren mailakoak, joerei buruzko azterketak egiteko.

c) Nafarroako arte eszenikoen eta musikaren ondarea osatzen duten ondasun materialen eta immaterialen zainketa eta haiei buruzko ikerketa bultzatuko ditu.

17. artikulua. Kultur eta sorkuntza ekosistema.

Foru lege honen ondorioetarako, kultur eta sorkuntza ekosistema profil desberdineko (artistikoak, zientifikoak eta teknikoak) partaideak dituen harreman-ingurunea da, mota desberdinetako ereduaren bidez sormena eta berrikuntza hedatzen dituena.

Pertsona guztiak dute eskubidea kultur eta sorkuntza ekosistemak eragiten dituen eta kultur politiken esparruan sustatzen diren adierazpideetarako irispidea izateko eta haietaz gozatzeko; eskubide hori bermatzeko, kultur arloko eskumena duen departamentuak eginkizun hauek izanen ditu:

1) Kultur eta sorkuntza ekosistemaren berri izaten lagunduko du, Nafarroako Foru Komunitatean horri buruzko mapaketak eginez.

2) Kultur eta sorkuntza ekosistema ikuspuntu sozialetik, ekonomikotik eta prestakuntzakotik ezagutzeko behar diren azterlanak sortuko ditu.

3) Kultur proiektu eta prototipoak sortzea sustatuko du, norgehiagokako prozedura erabiliz.

4) Kultur eta sorkuntza ekosistemak espezializazio adimentsuaren estrategietan edo sortzen diren bestelako plan eta estrategietan tokia izan dezan sustatuko du, batez ere estrategia horien alderdi ekonomikoa, teknologikoa, kulturala eta soziala bere baitan biltzen dituen kultur politika baten barruan.

5) Zabalkunderako eta ezagutzera emateko behar diren ekintzak antolatu eta bultzatuko ditu.

6) Kultura komunalaren eta librearen alde egingen du eta horiek sustatuko ditu.

18. artikulua. Kultur ekipamenduak.

1. Pertsona guztiak dute eskubidea Nafarroako Administrazio Publikoetako kultur ekipamenduetan gauzatzen diren adierazpide eta ekitaldi kulturalak sustatzen dituzten zerbitzu, programa eta jardueretarako irispidea izateko.

2. Kultur arloko eskumena duen departamentuaren kultur ekipamendu berri guztiak izan beharko dute bideragarritasun plan bat eta Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseiluak emandako nahitaezko txosten bat.

3. Kultur arloko eskumena duen departamentuak udalen kultur ekipamenduak eraikitzen eta hornitzen lagunduko du, lurraldean banaketa orekatua izan dezaten, proportzionaltasun irizpideekin eta kokatuta dauden toki entitatearen errealitatearekin bat etorritz.

4. Nafarroako Administrazio Publikoek sustatuko dute erabiltzen ez diren titulartasun publikoko gune batzuk erabilgarri egotea bertan arte eta kultur sorkuntza bultzatzen duten ekimenak garatzeko; berrikuntza ere bultzatuko dute kudeaketa ereduetan.

5. Kultur arloko eskumena duen departamentuak lagunduko du mapaketak egiten, joeren diagnostikoa eta azterketak egiteko baliagarriak izanen direnak, Nafarroako kultur ekipamenduen kasuan nahiz arte eta kultur sormena bultzatzen duten guneen kasuan.

6. Kulturaren eta arteen arloko ekipamenduen irisgarritasun unibertsalaren gaineko araudiak esparru horietan ezartzen dituen eskakizunak bete beharko dituzte.

III. KAPITULUA

Kultur bizitzan parte hartzea eta erabakiak hartzea

19. artikulua. Kultur bizitzan parte hartzea.

1. Kultur bizitzan parte hartzeko eskubideak berekin dakar pertsona orok, berez, beste batzuekin batera edo erkidego bateko kide gisa, libreki esku har dezakeela erkidegoaren kultur bizitzan, bere kultur praktikak gauzatu, hautatuko hizkuntza erabili, eta kultur ezagutzak eta adierazpideak garatu eta beste batzuekin partekatu.

2. Kultur bizitzan parte hartzeko eskubideak bere baitan hartzen du norbere erkidegoaren nahiz beste erkidego batzuen kultura ezagutu eta hautatzeko askatasuna.

3. Kultur bizitzan parte hartzeko eskubideak berekin dakar, halaber, pertsona orok egin dezakeela bere ekarpena erkidegoaren adierazpide material eta intelektualak sortzen, baita parte hartu ere kide den erkidegoaren garapenean.

20. artikulua. Erabakiak hartzeko prozesuetan parte hartzea.

1. Gardentasunaren, informazio publikorako irispidearen eta gobernu irekiaren gaineko araudiaren esparruan, parte hartzeko bideak aurreikusten dituzten beste arau batzuetan xedatutakoa ukatu gabe, herritarrek eskubidea dute kultur bizitzan libreki parte hartzeko, kultur arloko politika publikoekin, haiei eragiten dietenekin, lotutako erabakiak hartzeko prozesu garrantzitsuetan esku hartuz, beren kultur eskubideez baliatuz.

Nafarroako Administrazio Publikoek bultzatuko dute herritarrek eskubide hori erabil dezaten.

2. Erabakiak hartzeko prozesuetan parte hartzeko eskubidea banako gisa nahiz kultur eta sorkuntzako adierazpideak eta kultura sustatzeko helburua duten elkarte, erakunde eta entitateen ordezkari gisa erabiltzen ahalko da.

III. TITULUA

Arte eta literatur sorkuntza eta ikerketa zientifikoa

I. KAPITULUA

Sorkuntzarako eta ikerketarako askatasuna

21. artikulua. Arte eta literatur sorkuntzarako askatasuna.

Antolamendu juridikoarekin bat, pertsona guztiek dute eskubidea arte eta literatur ekoizpenerako eta sorkuntzarako, bai eta beren sormen-lanak aukeratzen dituzten lengoaiak, kodeak eta formatuak erabiliz adierazi edo gauzatzeko ere.

22. artikulua. Ikerketa zientifikorako askatasuna.

Antolamendu juridikoarekin bat, pertsona oro baliatu daiteke ikerketa zientifikorako askatasunaz, aukeratzen duen jakintza arlo eta eremuetan.

23. artikulua. Aurrerapen zientifikoaren onurez gozatzeko eskubidea.

Antolamendu juridikoarekin bat, pertsona orok du eskubidea aurrerapen zientifikoaren eta haren aplikazioen onurez gozatzeko.

24. artikulua. Egile eskubideak.

Antolamendu juridikoarekin bat, pertsona orok du eskubidea norberak egindako literatur, zientzia edo arte ekoizpenen kariaz dagozkion eskubide ukaezinak gozatu eta babesteko; eskubide horren helburua da arte eta zientziari eta gizartearen kultur aurrerapenari ekarpen aktiboa egin dadin sustatzea.

II. KAPITULUA

Administrazio Publikoek arte sorkuntza eta ikerketa zientifikoa sustatu eta hedatzea

25. artikulua. Administrazio Publikoak eta arte eta literatur sorkuntzaren eta ikerketa zientifikoaren sustapena eta hedapena.

Nafarroako Administrazio Publikoek jardunaldiak, biltzarrak, jaialdiak edo beste edozein ekitaldi egitea sustatuko dute, arte eta literatur sorkuntza eta ikerketa zientifikoa bultzatu eta hedatzeko.

26. artikulua. Ikerketa zientifikorako laguntza.

Nafarroako Administrazio Publikoak elkarlanean aritzen ahalko dira ikerketa zientifikoan aritzen diren erakunde akademikoekin; horrela, ikerketa zientifikorako ezinbestekoa den askatasuna begiratuko dute, eta, beraz, ikertzaileen jarduna betetzean esku-sartzeak edo interferentziak eragotziko. Horretarako, ekitaldi zientifikoak diruz laguntzen ahalko dituzte, hala nola biltzarrak, jardunaldiak, hitzaldi zikloak edo mintegiak, ikerketa proiektuak, liburuen eta aldizkarien argitalpena, edo zientziaren zabalkunderako beste edozein.

27. artikulua. Aurrerapen zientifikoaren onurak sustatzea.

Nafarroako Administrazio Publikoek aurrerapen zientifikoaren eta haren aplikazioen onurez gozatzea sustatuko dute, kultur bizitzan parte hartzeko eskubidearekin lotuta. Horretarako, herritarrek zientziaren eta haren aplikazioen onuretarako irispidea izatea sustatuko dute, jakintza zientifikoa barne, Liburutegien Sarearen, Nafarroako Kulturaren Atari Digitalaren eta beste tresna batzuen bitartez.

28. artikulua. Kultur arloko eskumena duen departamentuak sustatutako jardunaldi akademikoak eta zabalkunderakoak.

Kultur arloko eskumena duen departamentuak Nafarroako kulturari buruzko ikerketa hedatzeko bideak jarriko ditu, biltzarrak, jardunaldiak, hitzaldi zikloak edo mintegiak antolatuz, ikusle espezializatuei zuzenduta nahiz zabalkunderako.

29. artikulua. Kultur arloko eskumena duen departamentuak sustatutako argitalpenak.

Kultur arloko eskumena duen departamentuak formatu desberdinetako argitalpenak sustatuko ditu Nafarroako kulturari eta giza eta gizarte zientziei buruzko emaitzak zabaltzeko, bide hauek erabiliz, besteak beste:

a) Artikuluak argitaratuz aldizkari espezializatu hauetan: “Príncipe de Viana”, “Fontes Linguae Vasconum”, “Cuadernos de Etnografía y Etnología de Navarra”, “Trabajos de Arqueología de Navarra”, baita etorkizunean sor daitezkeen beste batzuetan ere, kultura librearen printzipioak aplikatuz.

b) Monografiak argitaratuz.

IV. TITULUA **Administrazio Publikoen erantzukizuna** **kultur arloan**

30. artikulua. Gardentasuna eta jardunbide egokiak.

1. Nafarroako Administrazio Publikoen kultur arloko jarduna bat etorriko da jarduera publikoaren gardentasunaren gaineko araudiarekin, eta, antolamendu juridikoan xedatutakoaren esparruan, jardunbide egokiak ezarriko ditu kontratazioaren eta diru-laguntzen arloan, baita jarduerarako babes eta pizgarri izan diren beste neurri batzuk ere.

2. Bereziki, Nafarroako Administrazio Publikoen kultur arloko jarduketak diskriminaziorik ezaren eta kultur eskubideen berme eta eraginkortasunaren printzipioak beteko ditu.

3. Kultur arloko eskumena duen departamentuak jardunbide egokien kodea egin eta erabiliko du.

31. artikulua. Kultur sektoreen profesionalizazioa.

Kultur arloko eskumena duen departamentuak, kultur sektoreetan lan egiten dutenen profesionalizazioa bermatzeko helburuaz, eginkizun hauek beteko ditu:

a) Sektoreei dagozkien lanpostuen aitortza bermatzeko behar diren neurriak sustatuko ditu, eta, halaber, lanpostu hauen trebakuntza eta espezializazioa: kudeatzaileak, liburuzainak, artxibozainak, sustatzaileak, ikertzaileak, bitartekariak, teknikariak eta kultur sektoreetako beste batzuk.

b) Berak bakarrik edo beste entitate batzuekin elkarlanean, kultur eragileentzako prestakuntza eta trebatze ekintzak bultzatuko ditu, desafio berriei erantzun kualifikatua emateko eta kultur sektoreen garapen iraunkorra bermatzeko.

32. artikulua. Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioa.

1. Kultur arloko eskumena duen departamentuak beteko ditu Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioak gai hauetan esleituak dituen eskumenak: kultur ondarea babestu eta handitzea; herritarrek kulturarako irispidea izatea; arte sorkuntza eta zabalkundea bultzatu eta sustatea; foru lege honetan aitortutako eskubideak eraginkorrak direla eta legea betetzen dela begiratzea, horiek guztiak, betiere, Nafarroako Gobernuari dagozkion eskumenak eta Foru Komunitateko Administrazioiko gainerako departamentuekiko koordinazioa ukatu gabe.

2. Kultur arloko eskumena duen departamentuak Nafarroako kultur garapena sustatuko du, eta kultur zerbitzuen, baliabideen eta jardueren kalitatezko kudeaketa eraginkorra bultzatuko; horrekin batera, horietarako irispidea berdintasunez izateko bideak jarriko ditu, eta bermatuko du pertsona guztiak baliatu ahal izatea Nafarroako Kultur bizitzan libreki parte hartzeko eskubideaz, aintzat hartuz, bereziki, Nafarroan bizi eta gizarteratzeko zailtasun gehien dituzten taldeak.

3. Bereziki, foru lege honen xede eta helburuak betetzeko, kultur arloko eskumena duen departamentuak eginkizun hauek beteko ditu:

a) Koordinazio eta lankidetzaren harremanak ezarriko ditu Nafarroako Administrazio Publikoek atxikita edo menpean dituzten kultur arloko erakunde eta entitateekin.

b) Koordinazio eta lankidetzaren harremanak ezarriko ditu kulturaren sektoreekin lotura duten entitate, lanbide elkarte, fundazio eta gobernu kanpoko erakundeekin.

c) Koordinazio eta lankidetzaren harremanak ezarriko ditu kultur arloan eskumena duten autonomia erkidegoetako, estatuko, Europako edo nazioarteko beste erakunde eta sare batzuekin, kanpoan Nafarroako kulturari tokia egin eta zabalkundea emateko.

d) Nafarroako kanpo ekintzaren eta Foru Komunitateko kultur politikaren esparru orokorraren barruan, jarduketak sustatuko ditu eta bere jarduerak koordinatuko ditu Nafarroaren proiektioari laguntzen dioten erakundeekin.

e) Ikertzaile, sustatzaile, kudeatzaile, teknikari, sortzaile, interprete eta egileen prestakuntza, eguneratze eta profesionalizaziorako neurriak eta programak sustatuko ditu kultur eta arte adierazpideen eremu desberdinetan.

4. Horrez gain, kultur arloko eskumena duen departamentuak:

a) Elkarlanean arituko da hezkuntzaren arloko eskumena duen departamentuarekin eginkizun hauetan:

i) Hezkuntza sisteman arte eta kultur irakaskuntzak sendotu eta handitzea.

ii) Kulturaren zeregina sendotzea hezkuntzaren arloan, eta, horretarako, haurtarotik eta gaztarotik irispidea eta ezagutza ahalbidetuko duten ekimenak bultzatuko ditu, haur eta gazteen gaitasunak (kognitiboak, artistikoak eta sorkuntzakoak) garatzen laguntzeko bitartekoa izan dadin.

b) Elkarlanean arituko da turismo arloko eskumena duen departamentuarekin, kultur turismo jasagarria eta orekatua bultzatzeko, erkidegoen garapen ekonomiko eta sozialerako lagungarria izan dadin, kultur ondasun eta baliabideen babes egokia arriskuan jarri gabe etorkizuneko belaunaldiei begira.

c) Elkarlanean arituko da Nafarroako kultur, zientzia eta hezkuntza erakundeekin, herritarrek haien kultur informazio eta dokumentaziorako irispidea izatea errazteko.

d) Sustatuko du sortzaile, sustatzaile, ikertzaile, kultur kudeatzaile eta herritarrek, oro har, parte har dezaten kultur arloko politikak zehazten, garatzen, aplikatzen eta haien eragina aztertzen. Horretarako, kultur arloko eskumena duen departamentuak parte-hartzerako plan eta ekintzak bultzatuko ditu.

e) Sustatuko du kultur sektoreek eta eragileek parte har dezaten kultur ekintzailetzari eta kulturaren garapen ekonomikoari lagunduko dioten estrategiak, neurriak eta pizgarriak diseinatzeko.

f) Nafarroako udalerriekin koordinazio eta ardurakidetzarako foro bat sortzea bultzatuko du, kultur arloko politiken artikulazioa bermatzeko.

g) Lan-mahaiak edo -foroak ezarriko ditu sustapen planak abian jartzeko kultur sektoreetan.

h) Aholkua eta laguntza emanen die Nafarroako toki entitateei kultur arloan.

i) Gizarteratzeko zailtasun gehien dituztenek kulturarako irispide eraginkorra izatea eta haien kultur adierazpideak egitea ahalbidetuko duten jarduketak egiten ditu.

j) Desgaitasunaren arloko erakunde eta entitate espezializatuarekin elkarlanean arituko da, aholku eman diezaioten irisgarritasun unibertsalarekin lotutako gaietan, foru lege honen aplikazio esparruan.

k) Oro har, foru lege honetan jasotzen diren eskubideak eta oinarriko printzipioak eraginkortasunez aitortu eta baliatzeko bide emanen duten ekintza guztiak.

33. artikulua. Udalerriak.

1. Kultura sustatzearen arloan dituzten eskumenez baliatuz, udalerriek zeinek bere mugartean duen kultur ondarearen zabalkundea eginen dute, eta haren balioa nabarmenduko, ukatu gabe arlo horretan eskumena duen departamentuarekin elkarlanean aritzea hura babestu, areagotu eta transmititzeko.

Bereziki, kultur ondare immaterialari zabalkundea eta balioa ematea begiratuko dute, Nafarroako herri kulturak eta kultur tradizionalak beren testuinguru historiko eta kulturalean nahiz lurraldean kokatuz.

2. Kultura sustatzearen arloan dituzten eskumenez baliatuz, Nafarroako udalerriek kultur zerbitzu hauek sustatuko dituzte, besteak beste, bakarrik edo kide diren udalez gaindiko entitateen bitartez:

a) Kultur aniztasuna eta kultur adierazpide edo agerpenen aniztasuna kontuan hartzen duten arte eta kultur jardueren programazioa.

b) Tokian tokiko arte eta kultur elkarteak sustatu eta laguntzea, eta herritarrek kultur arloan egindako proposamenak eta eskaerak jaso eta bideratzea.

3. Nafarroako udalerriek kultur ekintzarako planak prestatzen ahalko dituzte, kultur ohiturak eta praktikak sustatzeko.

4. Aurreko apartatuetan xedatutakoaz gain, Nafarroako udalerriak, bakarrik edo udalez gaindiko entitateen bitartez, kultur ekipamenduen arloan dituzten eskumenez baliatuz, gertuko kultur ekipamenduak, langile profesionalak dituztenak, eta/edo sorkuntzarako gune kogestionatuak izateko neurriak hartzen saiatuko dira.

V. TITULUA

Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseilua

34. artikulua. Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseilua.

1. Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseilua Foru Komunitateko Administrazioak kultur arloan duen kontsulta eta aholkularitzarako organoa da.

2. Kultur arloko eskumena duen departamentuari atxikiko zaio Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseilua; behar bezala aritzeko behar dituen laguntza eta bitartekoak emanen dizkio hark.

3. Hauek izanen dira Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseiluaren eginkizunak:

a) Nafarroako Foru Komunitateari aholku ematea kulturaren arloan.

b) Kultur arloko eskumena duen departamentuarekin elkarlanean aritzea arteen, ondarearen eta kulturaren esparruetan bere kultur politikak zehazten, gauzatzen eta ebaluatzen.

c) Arteei, ondareari, kulturari eta lurraldeari buruzko eztabaida eta ezagutza sortzea.

d) Kulturaren eta kultur politikaren arloan azterlanak eta txostenak egitea eta gomendioak helaraztea, bere ekimenez edo Foru Komunitateko Administrazioak eskatuta.

e) Nafarroako Kulturaren Plan Estrategikoaren eta kultur arloko eskumena duen departamentuaren ekintza planen jarraipena eta ebaluazioa.

f) Vianako Printzea Kulturaren Saria nori eman proposatzea Nafarroako Gobernuari.

g) Kultur arloko eskumena duen departamentuaren aurrekontu proiektua egiteko prozesuari buruzko informazioa jasotzea, bai eta haren betearazpenaz ere.

h) Kultur ondarea babestu eta areagotzeko egoki iruditzen zaizkion ekimenak plazaratzea eta neurriak proposatzea.

i) Antolamendu juridikoak ematen dizkion gainerako eginkizunak betetzea, bai eta Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioak haren esku uzten dizkionak ere.

4. Nafarroako Arteen eta Kulturaren Kontseiluko kideak hauek izanen dira: Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioaren ordezkariak, Nafarroako toki entitateenak, kultur entitateenak, Nafarroako Gazteriaren Kontseiluarenak, eta Kontseiluaren eginkizunen esparruan entzute handia, ezagutza espezializatua edo presentzia frogatua duten pertsonak. Kontseiluko lehendakaria kultur arloan eskumena duen departamentuko titularra izanen da.

Kontseiluaren osaketan genero parekotasuna bermatuko da.

5. Kideek beren eginkizunak betetzeagatik erregelamenduz ezartzen diren ordainsariak jasoko dituzte.

6. Erregelamenduz ezarriko da Nafarroako Arteen eta Kulturaren Kontseiluaren antolaketa, osaketa eta jarduna.

VI. TITULUA

Finantza eta tributu arloko xedapenak

I. KAPITULUA

Kultur politiken finantzaketa

35. artikulua. Finantzaketa publikoa.

Kulturaren finantzaketa publikoa bermatzeko, Nafarroako Gobernuak aurrekontu kreditu egokia ezarriko du kultur arloko eskumena duen departamentuarentzat aurrekontu orokorrak prestatzean.

36. artikulua. Diru-laguntzak eta bestelako laguntzak.

Kultur arloko eskumena duen departamentuak diru-laguntzak ezarriko ditu urtero erabakitzen diren kultur sektoreetarako, foru lege honen 2. artikuluan aipatzen diren printzipioekin bat.

37. artikulua. Mezenasgoa.

1. Kultur arloko eskumena duen departamentuak kultur mezenasgoa ezagutarazten eta hedatzen lagunduko du, indarreko araudiaren barruan; horretarako, zeharkako kultur politika egitea hartuko da oinarritzat, finantzaketa, mezenasen eta kultur sorkuntzaren artean proiektuen ikuspegi konpartitua eta gizarte zibilaren parte-hartzea eta ardurakidetzat lagunduko dituena.

2. Nafarroako Administrazio Publikoek, bereziki, mikromezenasgoa sustatu eta bultzatuko dute.

38. artikulua. Kultur ekintzaitzarako funtsak eta krediturako irispidea.

Kultur arloko eskumena duen departamentuak, bakarrik edo Foru Komunitateko Administrazioaren beste departamentu batzuekin edo entitate batzuekin elkarlanean, funtsak edo bestelako finantza tresnak sortuko ditu kultur sektoreetako mikroenpresei eta enpresa txikiei kreditua ematea errazteko; kultur ekintzaitza sortu, garatu eta hedatzeko eta kultur ondasun eta zerbitzuak ekoizteko pizgarria izanen den beste edozein neurri ere hartzen ahalko du.

II. KAPITULUA

Zerga onurak

39. artikulua. Zerga onurak kultur eskubideen arloan.

Kultur eskubideen arloan aplikatzekoak izanen dira zergei buruzko legeetan ezartzen diren zerga onurak.

40. artikulua. Kultur mezenasgorako zerga pizgarriak.

Kultur mezenasgoaren gaineko araudiaren arabera interes sozialaren deklarazioa edo izaera duten kultur proiektuetan edo jardueretan parte hartzeak zergei buruzko foru legeetan ezartzen diren zerga onurak izanen ditu.

41. artikulua. Babesletza.

Interes sozialeko deklarazioa duten kultur jardueren babesletza-kontratuek eragindako publizitate gastuek eskubidea emanen dute zergei buruzko foru legeetan aurreikusten diren kenkariak egiteko.

42. artikulua. Zinema ekoizpenak eta ikus-entzunezko serieak.

Zinema ekoizpenetan eta ikus-entzunezko serieetan egiten diren inbertsioek eskubidea emanen dute zergei buruzko foru legeetan aurreikusten diren kenkariak egiteko.

Xedapen gehigarri bakarra. Zerbitzu-gutunak.

Foru lege honek indarra hartu eta urtebeteko epean, kultur arloko eskumena duen departamentuak zerbitzu-gutunak onetsiko ditu, eta bertan zehaztuko da zein diren prestazioak bere eskumen esparruetan, haien kalitatea hobetzeko eta herritarren beharrei, gogoei eta eskaerei hobeki erantzuteko, bai eta, azkenik, foru lege honetan aitortzen diren kultur eskubideak baliatzea bermatzeko ere.

Xedapen iragankor bakarra. Nafarroako Kultura Kontseilua.

1. Foru lege honek indarra hartzen duenetik aurrera Nafarroako Kultura Kontseiluaren izena Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseilua izanen da.

2. Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseiluak foru lege honek esleitutako eginkizunak beteko ditu, eta, halaber, antolamendu juridikoak Nafarroako Kultura Kontseiluari esleitutakoak.

3. Antolamendu juridikoan Nafarroako Kultura Kontseiluaz egiten diren aipamenak aurrerantzean Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseiluaz eginak direla ulertuko da.

4. Foru lege honek indarra hartzen duenean, Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseilua gaur egun Nafarroako Kultura Kontseiluko kide direnek osatuko dute.

Gaur egungo kideen agintaldia amaitzen denean, Nafarroako Kultura Kontseiluaren osaketa, antolaketa eta jardunbidea ezartzen dituen indarreko araudiarekin bat, Nafarroako Kulturaren eta Arteen Kontseiluko kideak izendatuko dira foru lege honetan xedatutakoari jarraikiz.

Xedapen indargabetzaile bakarra. Arauak indargabetzea.

Indarrik gabe uzten dira foru lege honetan ezarritakoaren kontrako maila bereko edo apalagoko xedapen guztiak, eta, bereziki:

– Nafarroako Kultur Ondareari buruzko azaroaren 22ko 14/2005 Foru Legearen 10. artikulua.

– Nafarroako Kultur Ondareari buruzko azaroaren 22ko 14/2005 Foru Legearen 28. artikuluko b) eta c) letrak, 10. artikuluko 2., 3., 4. eta 5. apartatuek indarra hartzen dutenetik aurrera, foru lege honen azken xedapenetako hirugarrenaren bigarren paragrafoarekin bat.

Azken xedapenetako lehenbizikoa. Nafarroako Liburutegien Sistema arautzen duen azaroaren 19ko 32/2002 Foru Legea aldatzea.

Nafarroako Liburutegien Sistema arautzen duen azaroaren 19ko 32/2002 Foru Legearen 12. artikulua 1. apartatuak testu hau izanen du aurrerantzean:

“1. Hauek dira Nafarroako liburutegi publikoen oinarritzko zerbitzuak: informaziorako irispidea izatea; aretoetan mota guztietako dokumentuak irakurri eta kontsultatzea, edozein euskarri eta formatutan, babes, zainketa eta osotasun berme egokiekin; dokumentuen mailegua, banakakoa, kolektiboa eta liburutegien artekoa; Interneterako eta lineako informazio zerbitzuetarako sarbidea.”

Azken xedapenetako bigarrena. Arauak emateko ahalmena.

Nafarroako Gobernuari ahalmena ematen zaio foru lege hau garatzeko arauak emateko eta foru lege hau betetzeko behar diren neurriak hartzeko.

Azken xedapenetako hirugarrena. Indarra hartzea.

Foru lege honek Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta biharamunean hartuko du indarra.

Aurrekoa gorabehera, 10. artikuluko 2., 3., 4. eta 5. apartatuek legea Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta urtebetera hartuko dute indarra.